

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/61/2019
Identifikačné číslo spisu: 1414215360
Dátum vydania rozhodnutia: 12.05.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1414215360.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu D.. V. X., nar. XX.XX.XXXX, V. C. XXX, XXX X X K., právne zastúpená: ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA DVORECKÝ & PARTNERI s. r. o., Grösslingova 50, 811 09 Bratislava, IČO: 35 967 421, proti žalovanému F. P., nar. XX.XX.XXXX, F.. Q.. K. X, XXX XX B., právne zastúpený: L.I.B. legal s.r.o., Pribinova 25, 810 11 Bratislava, IČO: 47 237 546, o zaplatenie 1.500.000,- eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 10Cb/254/2014, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Cob/102/2017-312 zo dňa 9. mája 2018, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobkyne o d m i e t a .

II. Žalovaný m á proti žalobkyne n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava IV (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 10Cb/254/2014-166 zo dňa 16.11.2016, v celom rozsahu zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala zaplatenia sumy 1.500.000,- eur pôvodne od dvoch žalovaných. Svoju žalobu odôvodnila tým, že v právnom postavení prevodcu uzavrela so žalovaným 2/ v právnom postavení nadobúdateľa dňa 22.01.2009 zmluvu o prevode obchodného podielu, ktorej predmetom bol odplatný prevod obchodného podielu žalobkyne v spoločnosti SLOVDRINK spol. s r.o., na žalovaného 2/. Podaním zo dňa 12.12.2014 žalobkyňa vzala žalobu čiastočne späť voči žalovanému 2/; následne voči tomuto bolo konanie právoplatne zastavené. Pohľadávku voči žalovanému 2/ postúpila na žalovaného 1/ a odmena za postúpenie je predmetom konania.

2. Súd prvej inštancie primárne skúmal žalovaným vznesenú námietku premlčania a dospel k záveru, že je dôvodná. Vychádzal zo skutočností, že zmluva o postúpení pohľadávky, z ktorej pochádza tvrdený záväzok, bola uzavretá 05.03.2009, čo potvrdil aj žalovaný. Za účelové považoval súd prvej inštancie tvrdenie žalobkyne, že zmluva o postúpení pohľadávky bola vlastne podpísaná až v auguste 2011. Toto tvrdenie žalobkyne bolo vznesené tesne po predbežnom právnom posúdení súdu, že uplatnený nárok je premlčaný. Žalobkyňa toto tvrdenie nijako nepreukázala a ňou navrhovaní svedkovia sa na pojednávanie nedostavili.

3. Keďže zmluva o postúpení pohľadávky bola uzavretá 05.03.2009, mohla žalobkyňa žiadať splnenie dlhu už dňom 06.03.2009. Od tohto dátumu začala plynúť premlčacia doba, ktorá uplynula 06.03.2012. Žaloba bola podaná na súd 09.10.2014. Akýkoľvek iný výklad začatia plynutia premlčacej doby, napríklad splatnosťou dlhu, by mohol viesť k posunutiu začiatku plynutia premlčacej doby bez jednoznačného časového vymedzenia, čo je zjavne v rozpore s podstatou právneho inštitútu premlčania. Ak bola námietka premlčania úspešne vznesená, súd nemôže premlčané právo priznať.

4. Súd prvej inštancie uzavrel, že premlčacia doba, ak čas plnenia nebol dohodnutý, ani inak stanovený, začína plynúť dňom nasledujúcim po vzniku právneho vzťahu. Nejde o obmedzenie veriteľa v jeho práve vyplývajúcom z § 563 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) požiadať o plnenie a tým vyvolať splatnosť záväzku podľa jeho slobodnej vôle. V dôsledku toho sa právu, ktoré veriteľovi zaručuje § 563 OZ, neodníma reálny obsah. V § 563 OZ je ustanovená povinnosť dlžníka splniť dlh prvý deň po tom, čo ho o plnenie požiadal veriteľ. Ak sa však veriteľ nechce vystaviť riziku, že dlžník úspešne vznesie námietku premlčania pred prípadným súdnym konaním, musí svoju výzvu na plnenie veriteľovi doručiť v premlčacej dobe. V každom právnom vzťahu, z ktorého vyplýva isté právo, je oprávnený z tohto práva „obmedzený“, resp. limitovaný tým, že svoje právo musí uplatniť v premlčacej dobe, ak toto právo nechce oslabiť.

5. Žalobkyňa odstúpila od zmluvy o prevode obchodného podielu dňa 01.04.2009, a ak žalobkyňa odstúpila od pôvodnej zmluvy o prevode obchodného podielu, nebolo súdu prvej inštancie zrejmé, na základe akej kauzy si mienila uplatniť nárok voči žalovanému z titulu uzavretej zmluvy o postúpení pohľadávky, ktorá mala žalobkyňi vzniknúť zo zmluvy, od ktorej odstúpila. Uvedené odstúpenie od zmluvy o prevode obchodného podielu datované dňom 01.04.2009 (žalobkyňou nespochybnené), malo taktiež význam pri posudzovaní dôveryhodnosti tvrdenia žalobkyne, že k podpisu zmluvy o postúpení pohľadávky so žalovaným malo dôjsť až v auguste 2011, teda cca dva roky a štyri mesiace potom, ako od zmluvy o prevode obchodného podielu odstúpila. Nakoľko sa súd prvej inštancie stotožnil s právnou argumentáciou žalovaného ohľadom premlčania práva v tomto konaní, žalobu zamietol.

6. Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 3Cob/102/2017-312 zo dňa 9. mája 2018 napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil. V celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku a uviedol, že žalobkyňa v priebehu odvolacieho konania neuviedla žiadne skutočnosti spôsobilé spochybníť závery súdu prvej inštancie. K namietanému tvrdeniu žalobkyne, že súd prvej inštancie nevzal do úvahy osobitosti daného prípadu (uzavretie zmluvy o postúpení pohľadávky a okolnosti s tým súvisiace) ako aj okolnosti súvisiace s odstúpením od zmluvy o prevode obchodného podielu, odvolací súd uviedol, že pre rozhodnutie vo veci bolo nevyhnutné primárne vyriešiť otázku žalovaným namietaného premlčania nároku žalobkyne, nakoľko aj keby sa ňou uplatnený nárok ukázal ako dôvodný, žaloba by s ohľadom na dané premlčanie musela byť zamietnutá. Súd prvej inštancie dostatočne zistil skutkový stav a tento správne právne posúdil a svoj záver o nutnosti zamietnutia podanej žaloby jasne a vecne odôvodnil. Zo zápisnice z pojednávania dňa 16.11.2016 taktiež vyplýva, že odôvodnil, prečo nevykonal žalobkyňou navrhované dôkazy. Týmto postupom súdu prvej inštancie nedošlo k porušeniu procesných práv žalobkyne, nakoľko z obsahu spisu jednoznačne vyplýva, že navrhovaní svedkovia sa napriek riadnemu predvolaniu nedostavili na pojednávanie.

7. Odvolací súd na doplnenie správnosti napadnutého rozsudku dodal, že tvrdenia žalobkyne súvisiace s dátumom uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávky považuje za účelové, nakoľko z predmetnej zmluvy (žalobkyňou podpísanej) je jednoznačné, že bola uzavretá dňa 05.03.2009. Poukázal na to, že vo výzve na splnenie dlhu zo dňa 16.06.2014 žalobkyňa odkazuje na zmluvu zo dňa 05.03.2009. Ani vo vyjadrení k námietke premlčania vznesenej žalovaným zo dňa 30.08.2016 žalobkyňa neuvádzala iný dátum uzavretia zmluvy ako 05.03.2009. Až následne po prezentovaní predbežného právneho posúdenia veci súdom žalobkyňa náhle zmenila svoje predchádzajúce tvrdenia a ako čas uzavretia predmetnej zmluvy začala uvádzať august 2011. Žalobkyňa v tomto smere však neuniesla dôkazné bremeno.

8. Ďalej odvolací súd uviedol, že § 101 OZ výslovne ustanovuje, že premlčacia doba plynie odo dňa, keď

sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Žalobkyňa mohla vykonať svoje právo požadovať splnenie záväzku hneď po uzavretí zmluvy, keďže tá neobsahovala čas splnenia záväzku. Žalobkyňa však svoje právo v premlčacej lehote nevykonala, čím došlo k oslabeniu tohto jej práva a keďže žalovaný úspešne vzniesol námietku premlčania, ktoré mal súd jednoznačne preukázané, nebolo možné prijať iný záver, než žalobu z tohto dôvodu zamietnuť.

9. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala včas dovolanie žalobkyňa. Žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) prípustnosť svojho dovolania vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP a ust. § 421 ods. 1 písm. c/ CSP a žiadala, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutia súdov nižších inštancií zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

10. Dovolateľka vadu podľa ust. § 420 písm. f/ CSP videla hlavne v postupe súdu prvej inštancie, a to vo vzťahu k zamietnutiu návrhu žalobkyne na výsluch svedkov. Postupom súdu prvej inštancie došlo k jej porušeniu práva na spravodlivý proces a tiež je podľa dovolateľky potrebné považovať tento postup aj za rozporný so základnými princípmi CSP (čl. 2, čl. 6 ods. 1, čl. 8 - 10, čl. 11 ods. 1 a 4 a čl. 17 Základných princípov CSP).

11. Dovolateľka v zásade nenamietala rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým nevyhovelo návrhu žalobcu na odročenie súdneho pojednávania konaného dňa 16.11.2018, avšak podľa dovolateľky mal súd prvej inštancie po tom, čo sa oboznámil s ospravedlnením neúčasti svedka na pojednávaní, určiť nový termín, na ktorom by svedkov vypočul. Poukázala na skutočnosť, že navrhnutý svedok ospravedlnil svoju neúčasť na pojednávaní, a zároveň požiadal o určenie nového termínu pojednávania za účelom jeho výsluchu, žalobkyňa preto nemala dôvod žiadať súd o predvolanie svedka v zmysle ust. § 197 ods. 2 CSP.

12. Ďalej uviedla, že rozhodnutie vo veci samej bolo výhradne založené na premlčaní jej nároku. Preto musela preukázať skutočnosť, že jej nárok nie je premlčaný, čo realizovala návrhom na vykonanie výsluchu svedkov. Má za to, že súd prvej inštancie, ani odvolací súd neuviedli vo svojich rozhodnutiach žiaden relevantný dôvod zamietnutia jej návrhu na výsluch svedkov. Týmto postupom došlo k porušeniu princípu rovnosti procesného postavenia strán sporu v zmysle čl. 6 ods. 1 Základných princípov CSP, a tým aj k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces v zmysle ust. § 420 písm. f/ CSP, nakoľko súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobkyňi, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva a túto procesnú vadu súdneho konania neodstránil ani súd odvolací.

13. K vade podľa ust. § 421 ods. 1 písm. c/ CSP dovolateľka uviedla, že jej nárok uplatnený v súdnom konaní nie je premlčaný, nakoľko táto skutočnosť vyplýva ako z príslušnej právnej úpravy, tak z rozhodnutia najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho. K otázke začatia plynutia premlčacej lehoty na uplatnenie nároku veriteľa určiť splatnosť dlhu podľa ust. § 563 OZ neexistuje konštantný názor právnej teórie ani súdnej praxe, pričom táto problematika je podľa nej rozhodovaná najvyšším súdom rozdielne, poukazujúc na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/146/2008 zo dňa 31.7.2008. V uvedenom rozhodnutí dovolací súd konštatoval, že „...aj v prípadoch, v ktorých čas splnenia nebol dohodnutý, ani ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, začína premlčacia doba plynúť dňom splatnosti dlhu, ak obsahom záväzku je povinnosť niečo dať alebo konať. I keď začiatok plynutia všeobecnej premlčacej doby je vymedzený objektívne (od slova „mohlo“ nie „mohol“), nemôže predchádzať vzniku nároku, ktorý vzniká až splatnosťou.; ...Dovolací súd sa v riešení uvedenej otázky (začiatok plynutia premlčacej doby pozn. súdu) odkláňa od doterajšej judikatúry, t. j. od právneho názoru vyjadreného v rozhodnutí R 28/84, v zmysle ktorého ak nebola doba splnenia dlhu dohodnutá ani inak stanovená (§ 78 OZ - teraz § 563), začína premlčacia doba plynúť dňom nasledujúcim po tom, keď dlh vznikol. Okrem už uvedených dôvodov sa s týmto právnym názorom nestotožňuje aj pre nedostatok právnej argumentácie, ktorá napriek tomu, že išlo o otázku spornú už od prijatia zák. č. 141/1950 Sb., sa obmedzila len na konštatovanie záveru, že možnosť daná veriteľovi vyvolať splatnosť záväzku nesie so sebou súčasne aj právo veriteľa vymáhať splnenie záväzku, teda možnosť svoje právo aj vykonať, pričom prvá objektívna možnosť výkonu práva je daná okamihom, keď veriteľ najskôr mohol o splnenie požiadať.“ Dovolateľka má za to, že právny názor uvedený v tomto

uznesení možno v celom rozsahu aplikovať na skutkový stav v tomto konaní. Dovolateľka v zmysle dovolacieho dôvodu podľa ust. § 421 ods. 1 písm. c/ CSP poukázala na to, že rozsudky súdov nižších inštancií záviseli práve na posúdení problematiky, ktorá je dovolacím súdom posudzovaná rozdielne, tu s poukazom na opačný názor - uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/25/2003 (R 91/2004). Navrhla, aby dovolací súd obe rozhodnutia súdov nižších inštancií zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie súdu prvej inštancie.

14. Žalovaný v replike uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj rozhodnutie odvolacieho súdu, vychádzajú z dostatočne zisteného skutkového stavu a zo správneho právneho posúdenia veci, pričom v danom prípade podľa žalovaného nie je daný dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP, ani podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, na ktoré žalobkyňa poukazuje. Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/146/2008 predstavuje odklon od ustáleného právneho názoru vo vzťahu k začatiu plynutiu premlčacej doby v prípade záväzkov s neurčenou splatnosťou dlhu. Je ojedinelým právnym názorom, pričom samotné rozhodnutie má nízku vecnú autoritu a vo vzťahu k súdom nižšej inštancie nemá takmer žiadnu normatívnu silu. Ak sa veriteľ nedohodol s dlžníkom na splatnosti záväzku a súčasne splatnosť nevyplýva ani z iných skutočností, začína plynúť premlčacia doba dňom nasledujúcim po dni, kedy peňažný dlh vznikol. V rozhodnutí sp. zn. 4Cdo/146/2008 najvyšší súd navyše upozornil, že v prípade zreteľného oddaľovania výzvy na plnenie a v závislosti od konkrétnych okolností, by súd mohol s použitím § 3 ods. 1 OZ odmietnuť ochranu práva veriteľa uplatneného po neodôvodnene dlhej dobe po vzniku dlhu. Žalovaný preto dovolaciemu súdu navrhol, aby dovolanie žalobkyne zamietol.

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej aj „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie bolo podané včas, na to oprávnenou osobou, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (ust. § 424 CSP), zastúpenou v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP a contrario), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť ako procesne neprípustné.

16. Podľa ustanovenia § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

17. Podľa ust. § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

18. Podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky c), ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

19. Úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené primárnym záverom dovolacieho súdu o prípustnosti dovolania a až následným sekundárnym záverom, týkajúcim sa jeho dôvodnosti. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení, upravujúcich otázku prípustnosti dovolania, je zrejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať vecným prejednaním dovolania, musia byť splnené podmienky prípustnosti dovolania vyplývajúce z ust. § 420 alebo § 421 CSP a tiež podmienky dovolacieho konania, t. j. aby (okrem iného) dovolanie bolo odôvodnené dovolacími dôvodmi, aby išlo o prípustné dovolacie dôvody a aby tieto dôvody boli vymedzené spôsobom uvedeným v ust. § 431 až § 435 CSP.

20. Podľa ust. § 440 CSP, dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní. Tzv. vady zmätočnosti taxatívne vypočítané v ustanovení § 420 CSP pod písmenami a/ až f/ sú zároveň dovolacími dôvodmi, aj dôvodmi prípustnosti dovolania. Výplýva to z ustanovenia § 431 ods. 1 CSP, podľa ktorého dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Ak dovolateľ uvedeným spôsobom nepostupuje, dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP, čo je dôvodom pre odmietnutie podaného dovolania podľa ustanovenia § 447 písm. f/ CSP. Na rozdiel od právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016, ak v dovolaní nie je uvedené, v čom konkrétne spočíva

dovolateľom tvrdená vada zmätočnosti, dovolací súd nie je povinný, ale ani oprávnený nahrádzať pasivitu dovolateľa, resp. nahrádzať úkony, ktoré bol povinný uskutočniť jeho právny zástupca a hľadať v texte dovolania, prípadne v predložennom spise, čo by prípadne mohlo predstavovať vadu zmätočnosti podľa ustanovenia § 420 CSP.

21. V posudzovanom prípade dovolateľka vyvodzovala prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pre naplnenie prípustnosti dovolania podľa ust. § 420 písm. f/ CSP je teda nevyhnutné kumulatívne splnenie troch zákonných znakov, ktorými sú: 1/ nesprávny procesný postup súdu, 2/ tento nesprávny procesný postup znemožnil strane sporu realizovať jej patriace procesné práva a zároveň 3/ intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

22. Pod pojmom nesprávny procesný postup súdu je potrebné rozumieť taký postup súdu v konaní, ktorý je v rozpore so zákonom. Aby bola daná prípustnosť dovolania, musí súd svojim nesprávnym procesným postupom znemožniť strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, ktoré jej priznáva zákon. Medzi tieto procesné práva v zmysle judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky patrí napríklad právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom, právo nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom, právo byť predvolaný na súdne pojednávanie, právo strany konať pred súdom v materinskom jazyku, alebo v jazyku, ktorému rozumie, právo na to, aby bol rozsudok strane doručený do vlastných rúk a iné.

23. Pre prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 420 písm. f/ CSP musí intenzita zásahu do procesných práv strany sporu v dôsledku nesprávneho procesného súdu dosahovať mieru porušenia práva na spravodlivý proces. Ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania len v tom prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia práva sporovej strany na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky. Pod pojmom „procesný postup“ (čo vyplýva aj z doteraz platnej konštantnej judikatúry k ust. § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku a judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky) sa rozumie faktická (ne)činnosť súdu znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení, resp. možnosť jej aktívnej účasti v spore, predchádzajúca vydaniu súdneho rozhodnutia, avšak nie samotné rozhodnutie súdu vo veci, ani jeho odôvodnenie, funkciou ktorého je vysvetliť podstatné dôvody, so zreteľom na ktoré súd vo veci rozhodol.

24. Je v súlade s prejednávacím princípom, typickým pre kontradiktórne sporové konanie, že prítomnosť svedka na pojednávaní zabezpečuje strana, ktorá tento dôkaz navrhla. Aj pre tento dôkazný prostriedok platí, že vždy je to súd, ktorý rozhoduje o tom, ktorý z navrhnutých dôkazov vykoná. Súd môže zamietnuť vykonanie takto navrhnutého dôkazu v konaní bez ohľadu na to, či svedok je na pojednávaní prítomný alebo je potrebné volať ho. V prípade zamietnutia vykonania dôkazu o tom vydá uznesenie do zápisnice o pojednávaní, následne dôvody, prečo tak urobil, uvedie v odôvodnení rozhodnutia vo veci samej. Oba konajúce súdy nižšej inštancie sa so skutočnosťou nevykonania navrhovaných dôkazov v odôvodnení svojich rozhodnutí riadne vysporiadali. Zo zápisnice z pojednávania zo dňa 16.11.2016 vyplýva, že súd prvej inštancie nevyhovel návrhu žalobkyne na odročenie termínu pojednávania a zároveň odôvodnil, prečo nevykonala žalobkyňou navrhované dôkazy. Týmto postupom súdu nedošlo k porušeniu procesných práv žalobkyne, nakoľko z obsahu spisu jednoznačne vyplýva, že navrhovaní svedkovia sa napriek riadnemu predvolaniu nedostavili na pojednávanie, pričom právny zástupca žalobkyne žiadal odročenie z dôvodu neodkladných pracovných povinností svedka V.. Pre nesplnenie zákonných podmienok pre odročenie pojednávania podľa ust. § 183 CSP súd tejto žiadosti nevyhovel; od druhého navrhovaného svedka ani strana žalobkyne, ktorá dôkaz jeho výsluchom navrhla, nemala

odozvu, pričom o termíne bol oboznámený. Zároveň v odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie navrhovaný dôkaz svojou úvahou spochybnil s poukazom na písomnú zmluvu a jej samotné predloženie žalobkyňou, ktoré mala účelovo spochybnit' až po vznesení námietky premlčania žalovaným. K tejto argumentácii sa po vyhodnotení správnosti tohto procesného postupu priklonil aj odvolací súd. Dovolací súd taktiež v tomto postupe nevzhladol prvok arbitrárnosti či postup ukracujúci žalobkyňu na jej procesných právach.

25. Dovolací súd uvádza, že vo vzťahu k nevykonaniu výsluchu žalobkyňou navrhnutých svedkov, v zmysle konštantnej judikatúry najvyššieho súdu formovanej od roku 1992, sa nevykonanie stranou navrhnutých dôkazov jednotne nepovažuje za vadu zmätočnosti podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. účinného do 30. júna 2016 a ani za vadu uvedenú v ustanovení § 420 písm. f/ CSP (viď judikáty publikované pod R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000). Na predmetných záveroch zotrúva vo veci rozhodujúci senát dovolacieho súdu aj v predmetnej veci a nevidí žiadny dôvod, aby sa od ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu odklonil.

26. Konanie pred súdmi nižšej inštancie tak nebolo postihnuté tvrdenou vadou zmätočnosti uvedenou v ustanovení § 420 písm. f/ CSP.

27. Dovolateľ pripustnosť svojho dovolania vyvodzoval ďalej z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ CSP a v tejto súvislosti namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom v otázke „začiatku plynutia premlčacej doby v prípade, že splatnosť dlhu nebola zmluvnými stranami stanovená“, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

28. Zo všeobecnej úpravy času plnenia vyplýva, a to ako v režime občianskeho tak obchodného práva (tu s poukazom aj na právnu argumentáciu uvádzanú v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/146/2008, na ktoré dovolateľka poukazuje), že doba splatnosti pohľadávky závisí od výzvy veriteľa na plnenie. O tomto niet sporu. S týmto momentom je, prirodzene, spojená aj otázka počiatku plynutia premlčacej doby. Ak čas plnenia nie je v zmluve, ani inak, určený, je veriteľ v režime Obchodného zákonníka (ďalej aj „ObZ“) oprávnený požadovať splnenie záväzku hneď po uzavretí zmluvy a dlžník je povinný záväzok splniť bez zbytočného odkladu po tom, ako ho veriteľ o plnenie požiadal (§ 340 ods. 2 ObZ). Vzhľadom na dikciu tohto zákonného ustanovenia môže veriteľ vo výzve určiť dĺžku lehoty na plnenie podľa vlastnej úvahy. Výzva veriteľa adresovaná dlžníkovi je nevyhnutnou podmienkou splatnosti záväzku. Právna úprava podľa Občianskeho zákonníka je obdobná, avšak vykazuje určité odlišnosti. Podľa ust. § 563 OZ, ak čas plnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený rozhodnutím, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, ako ho o plnenie veriteľ požiadal. Oba kódexy teda predpokladajú začiatok lehoty viazaný na splatnosť dlhu.

29. V judikatúre však nachádzame rozdiel medzi výkladom ustanovenia § 101 OZ („keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz“) a ustanovením § 391 odsek 1 ObZ („keď sa právo mohlo uplatniť na súde“), a to pre prípady, keď splatnosť dlhu nadväzuje na výzvu veriteľa na plnenie. K ustanoveniu § 563 OZ sa viaže napríklad názor vyslovený v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 M Obdo 6/2011 vo vzťahu k interpretácii ustanovení Obchodného zákonníka, podľa ktorého „splatnosť pohľadávky, ktorá sa spája s povinnosťou výzvy dlžníkovi, aby túto zaplatil, nastáva až momentom doručenia takejto výzvy dlžníkovi resp. najskôr momentom, kedy sa dostala do sféry jeho dispozície.“ V tejto súvislosti však vyvstáva otázka premlčateľnosti výzvy veriteľa na plnenie. Spravidla sa vychádza z toho, že výzva veriteľa má podľa ustanovenia § 340 odsek 2 ObZ charakter právneho úkonu, preto platí, že premlčacia doba plynie odo dňa, keď sa právny úkon mohol uskutočniť (§ 391 ods. 2 ObZ). Vzhľadom na to, že veriteľ je oprávnený plnenie požadovať ihneď, ako vznikla povinnosť dlžníka plniť, bude to v zásade ihneď po uzavretí zmluvy (viac pozri Ovečková, O. : Premlčanie v obchodnom práve. Wolters Kluwer 2015, str. 176 a nasl.).

30. V kontexte uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že otázku položenú dovolateľkou, akokoľvek logicky a opodstatnene vyznieva, nemôže v tomto konaní riešiť, keďže ide o otázku hypotetickú, opomínajúc už v právnej vede a aj uvedenej judikatúre skutočnosť, že premlčaniu splatnej pohľadávky,

odvíjajúcej sa od práva veriteľa takúto splatnosť určiť, predchádza jeho právo na uskutočnenie tejto výzvy. Tak ako každé iné právo, okrem zákonom definovaných výnimiek, ide o právo premlčateľné. Avšak aj bez ohľadu na to, či rešpektujeme takýto právny názor, alebo nie, vo veci prejednávanej skutkový stav zistený súdmi nižšej inštancie nedovoľuje k zodpovedaniu týchto otázok pristúpiť, keďže za každých okolností pôjde o právo premlčané.

31. Dovolací súd zdôrazňuje, že nie je skutkovým súdom, pričom prirodzene vyhodnocoval pri svojich právnych úvahách skutkový stav tak, ako bol zistený súdmi nižšej inštancie (tu s poukazom na dovolateľkou vznášajú potrebu ďalšieho dokazovania). Dovolací súd v rámci daných procesných pravidiel nemôže skúmať a prehodnocovať vykonané dokazovanie a táto časť konania nebude podrobená dovolaciemu prieskumu (aplikujú tu ust. § 442 CSP). Navyše, úvaha súdov nižšej inštancie nevybočila z rámca zrozumiteľnej úvahy pri hodnotení skutkového stavu, kedy logicky a procesne hospodárne vychádzali z obsahu listiny predloženej samotnou žalobkyňou, posudzujúc tak plynutie času od momentu uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávky, teda odo dňa, ktorý ako moment nespochybný pri podaní žaloby samotnou žalobkyňou, bol ňou rozporovaný až v čase nasledujúcom po tom, ako nastal účinok sudcovskej koncentrácie konania.

32. Zmluva, predložená v konaní samotnou žalobkyňou, bola uzavretá dňa 05.03.2009, výzva na plnenie bola žalovanému doručená 24.06.2014 so splatnosťou o 14 dní od jej doručenia, žaloba bola podaná 09.10.2014. Bez ohľadu na to, či začneme počítať premlčaciu dobu na premlčanie výzvy veriteľa na plnenie uvádzanú v odbornej literatúre, alebo na premlčanie práva ako celku v kontexte ustálenej rozhodovacej praxe, táto uplynula najneskôr dňom 05.03.2012. V tejto lehote nedošlo ani k určeniu splatnosti pohľadávky ani k uplatneniu práva na súde, teda sa právo stalo premlčaným a vznesená námietka je v tomto kontexte rovnako účinná pri oboch naznačených právnych úvahách o interpretácii plynutia času pri pohľadávke bez určenej splatnosti.

33. Výklad formulovaný v publikovanom R 28/84, potvrdený aj neskoršími úvahami napr. v rozhodnutiach sp. zn. 3 Cdo 174/2016, sp. zn. 7 Cdo 1375/2015, zodpovedá tomu, ako vyhodnotili situáciu súdy nižšej inštancie, rešpektujúc tak prevažujúcu judikatúru najvyššieho súdu (tu zhodne s úvahou formulovanou v rozhodnutí sp. zn. 1 Cdo/128/2019 týkajúcou sa ojedinelého odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe). Vzhľadom na vyššie uvedené, keďže nie je daná procesná prípustnosť dovolania podľa ust. § 420 písm. f/ CSP ani podľa ust. 421 ods. 1 písm. c/ CSP, dovolací súd dovolanie žalobcu podľa ust. § 447 písm. c/ CSP odmietol, keďže dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

34. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky neodôvodňuje (§ 451 ods. 3, veta druhá CSP). O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

35. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.